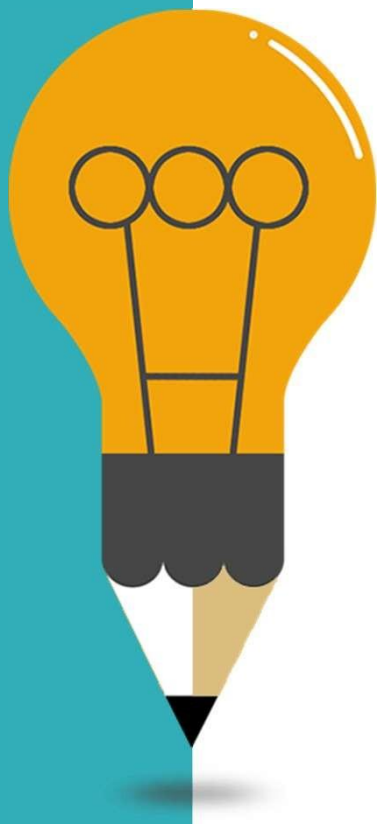

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

КРИТИЧНО МИСЛЕНЕ

Кратък наръчник за млади умове

Projects For Europe

Съдържание

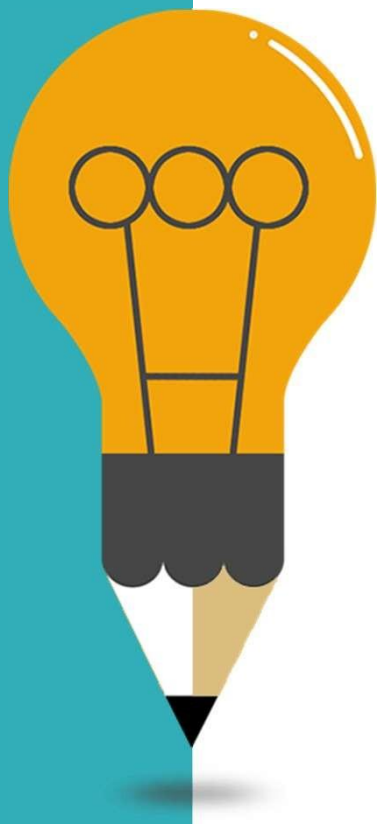

OPEN MINDS
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

01 Въведение

02 Защо критичното мислене е важно умение?

03 Предимства и елементи

04 Как да развиете способността си за критично мислене

Съдържание

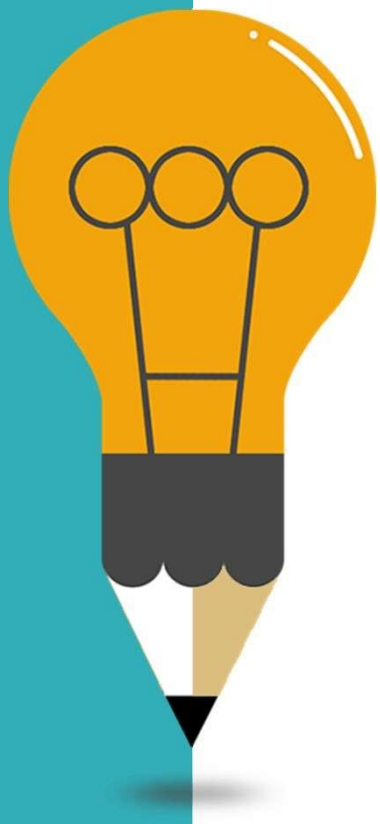

05 Бариери пред критичното мислене

06 Заключения

07 Препратки

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Въведение

Критичното мислене е жизненоважно умение, което позволява на хората да **анализират, оценяват и вземат решения въз основа на доказателства и логика**.

То включва поставяне под въпрос на предположения, оценяване на аргументи и разглеждане на множество гледни точки.

В днешния сложен свят критичното мислене е от съществено значение за успеха както в личния, така и в професионалния живот.

Тя дава възможност на хората да вземат информирани решения, да решават проблеми и да идентифицират възможности.

Защо?

Всеки, който поне малко разбира значението на критичното мислене, не може да отрече неговата изключителна полезност и важност. То е най-основната способност, която позволява на хората и групите да решават всякакви проблеми в живота си. Те могат да бъдат академични, свързани с работата или дори лични проблеми. Критичното мислене помага на хората да преминат през живота по начин, който е по-интелигентен и по-конструктивен.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Стойността на критичното мислене

В академичните среди

На всяко образователно ниво насърчаването на силната за способност критично ясен предшественик на по-големия академичен успех на учениците. Критичното мислене е в основата на почти всички важни академични умения, които бихте искали да назовете.

В ежедневието

Много проблеми в света се изострят от неспособността на някои хора да бъдат рационални или да обмислят нещата правилно. Хората действат прибързано, импулсивно и вземат твърде много решения единствено въз основа на емоции. Никога няма да премахнем напълно това качество от себе си, но е важно да се укрепват яснотата и рационалността от ранна възраст.

В нашата кариера

Днес интелектуалните умения, креативността, аналитичните способности и други свързани с тях умения се ценят повече от всичко останало. Способността да се усвоява, разбира и прилага информация с бързи темпове е от решаващо значение, а това е нещо, което се придобива чрез критичното

Критичното мислене е като една от онези основни готварски съставки, които помагат да се определи регионалната или националната кухня. То е "основното" в интелектуален наш Например, когат ия надяваме да о свят. поколение възпитаме творческие умове, които да могат да въвеждат иновации и да разработват нови технологии, които потенциално ще спасят нашата планета и нашия вид, ще трябва да започнем с критичното мислене.

Ползи

Развиването на умения за критично мислене е от многобройна полза за младите хора. От една страна, то им помага да станат по-добри ученици, като им дава възможност да **разбират и запаметяват информацията** по-ефективно. То също така им помага да станат **по-добри комуникатори,** като ги учи как да изразяват мислите си ясно и логично.
Освен това уменията за критично мислене са високо ценени на работното място, тъй като дават възможност на хората да **решават сложни проблеми, да вземат информирани решения и да работят в сътрудничество с други хора**. Развивайки тези умения в ранна възраст, младите хора могат да се подготвят за успех в бъдещата си кариера.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Критично мислене

Как може да се развие критичното мислене?

Уменията за критично мислене могат да се развият чрез практика и запознаване с различни гледни точки и идеи. **Четенето, писането и участието в дебати и дискусии** могат да помогнат на хората да усъвършенстват способностите си за критично мислене.
Освен това търсенето на обратна връзка и конструктивна критика може да помогне на хората да идентифицират областите за подобрение и да укрепят уменията си

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Универсални интелектуални стандарти

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

ЯСНОТА

Ако дадено твърдение е неясно, не можем да определим дали то е точно или уместно.

ACCURACY

Дадено твърдение може да е ясно, но да не е точно.

ПРЕЦИЗНОСТ

Едно твърдение може да бъде ясно и точно, но не и прецизно. Дайте подробности, бъдете по-конкретни.

ВЪЗМОЖНОСТ

Дадено твърдение може да е ясно, точно и прецизно, но да няма отношение към разглеждания въпрос.

LOGIC

Когато комбинацията от мисли е взаимно подкрепяща се и има смисъл в съчетанието си, "мисленето" е логично.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Как да развивате способността ви за критично мислене.

01 **Онлайн игри**

02 **Книги**

03 **Стажове в инициативи за проверка на факти**

04 **Създаване на собствено съдържание**

05 **Конференции и уебинари**

1. Онлайн игри

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Има много игри, които ви помагат да тренирате способността си за критично мислене. От най-популярните можем да ви препоръчаме следните:

- (Не)корумпираност - как да се борим с корупцията и какви умения за критично мислене са необходими за това;
- Мисия "Медийна грамотност" - помага на възрастните да проверят дали са способни да се противопоставят на фалшивите новини и предразсъдъците;
- Приключенията на Литературса - показва как да търсите информация и да различавате фалшивите от истинските новини;

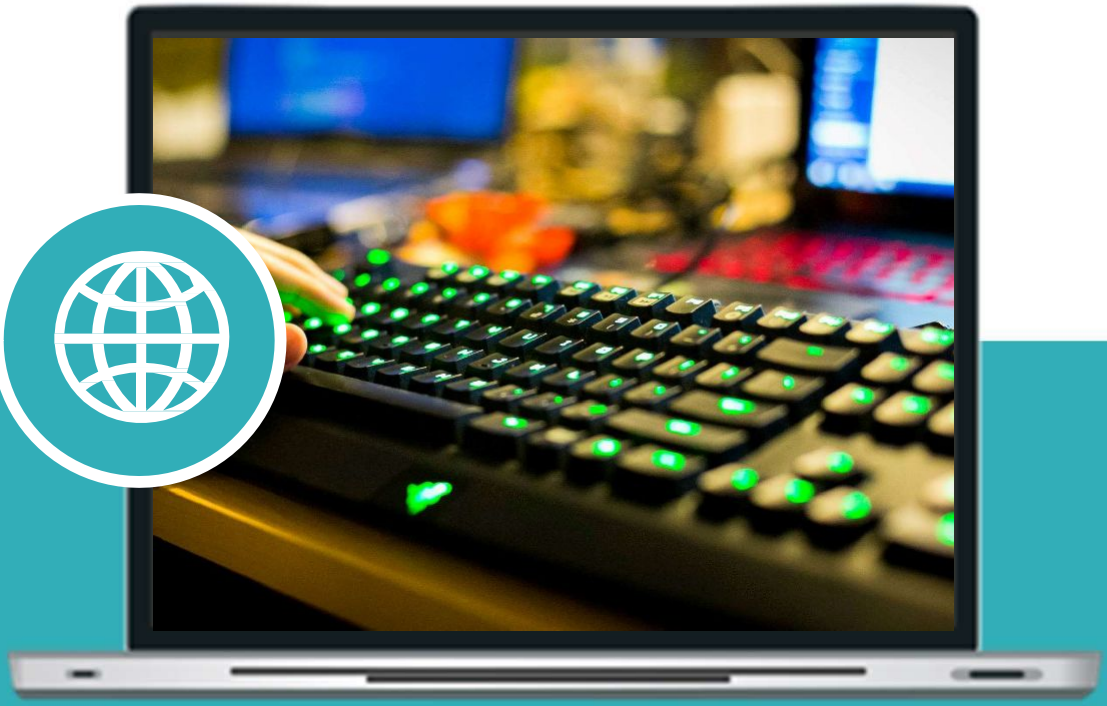

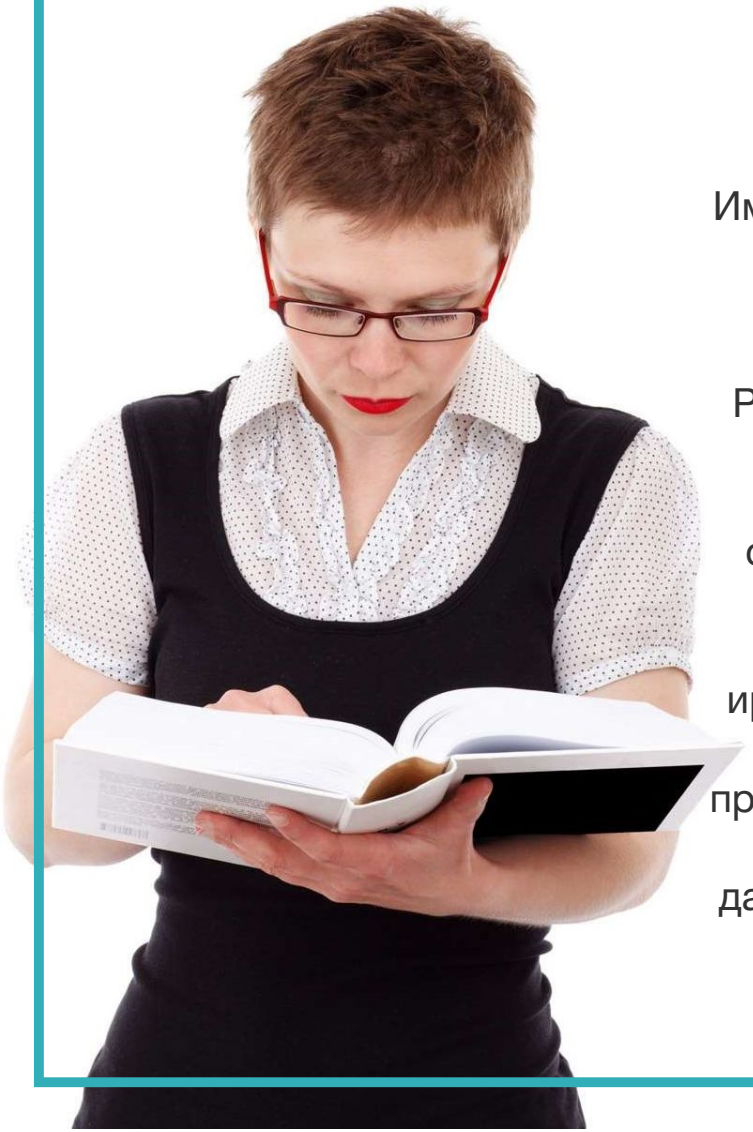

2. Книги

Има много книги за критичното мислене и вие можете да решите дали да ги прочетете всичките. Можете да прочетете книгата на Ханс Рослинг "*Фактологията"*, която ви учи да четете между редовете и да обсъждате погрешни схващания за света. Друг добър вариант е "*Мислене бързо и бавно" на* Даниел Канеман, където ще научите как нашата ирационалност влияе на действията ни. Добра идея е да прочетете отзивите преди самата книга. Обърнете внимание не на това колко звезди е получила дадена книга, а на впечатлението, което е оставила у читателите.

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

3. Стажове и инициативи за проверка на фактите

Стажовете могат да ви накарат да погледнете на света по нов начин. Сред инициативите, организациите и проектите, които често търсят доброволци, са VoxCheck, StopFake, On the Other Side of the News, Without Lies, Internews-Ukraine и Media Detector. А ако няма свободна позиция, просто им изпратете имейл - те ще ви чуят. В края на краищата има много повече фалшиви новини, отколкото хора, готови да ги разгадаят.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

4. Генериране на собствено съдържание

Друга възможност е да създадете собствена платформа за проверка на фактите или блог за медийна грамотност. По този начин ще постигнете няколко цели едновременно:

01 **да се включите в процеса на промяна**

02 **самостоятелно да разследват фалшивите новини и да ги разграничават много по-добре**

03 **да получат възможност за себеизразяване и нови социални контакти.**

Самостоятелното учене наистина помага - научавате се да четете текстовете, които се намират отвъд първата страница на търсачката, и забравяте за предразсъдъците и стереотипите. Разбира се, един голям блог ще има нужда от помощта на поне още един човек - например, ако не знаете как да проектирате уебстраница или ако ви е трудно да редактирате текст. Но по този начин ще можете да намерите и нови приятели, защото наблизо има повече бъдещи

5. Конференции и уебинари

Това е необходимо, ако сте свикнали да учите от някого, а не самостоятелно.
За щастие сега има толкова много уебинари, че можете да избирате от тях и повечето от тях са безплатни. Освен това в края на някои онлайн курсове се открива набор от стажове в организациите, които са ги създали, така че по-късно можете да усвоите някои практически умения.
Не сте сигурни с кои уебинари да започнете? Помогнах за създаването на YNGO PLUS - младежка организация, която изпълнява проекти за неформално образование за млади хора. Понякога провеждаме уебинари за медийна грамотност и критично мислене, така че не се колебайте да се присъедините към нас в социалните

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Пречки пред критичното мислене

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Егоцентрично мислене

Егоизмът, или разглеждането на всичко спрямо себе си, е естествена човешка склонност и често срещана пречка пред критичното мислене. То често води до неспособност да се поставят под съмнение собствените убеждения, да се съчувства на другите или да се разглеждат различни гледни точки.

Манталитет на дрона и когнитивна умора

Монотонието и скуката са вредни за психичното здраве. Когнитивната умора, причинена от продължителна умствена дейност без подходяща стимулация, като например непроменливо ежедневие, изпълнено с повтарящи се задачи, влошава негативно когнитивните функции и критичното мислене.

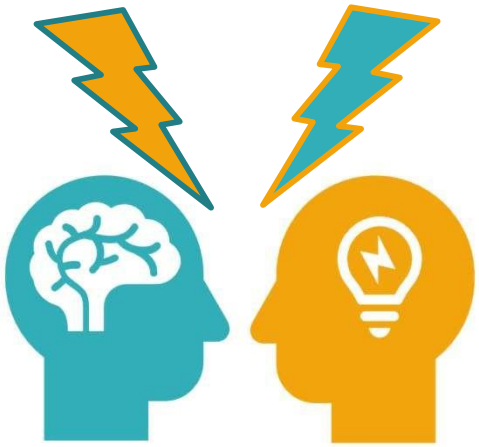

Групово мислене и социално програмиране

Единомислието е сериозна заплаха за разнообразието, тъй като подкрепя социалната обусловеност или идеята, че всички трябва да се придържаме към най-"приемливото" поведение на дадено общество или култура.

Алостатично претоварване

Когато е под напрежение, мозъкът ви е принуден да насочи енергията си към участъка, отговарящ за обработката на необходимата информация, за сметка на почивката.

Лични пристрастия и предпочитания

Всеки човек усвоява определени убеждения, мнения и нагласи, които се проявяват като лични предразсъдъци. Процесът на критично мислене изисква да сте наясно с личните си пристрастия, които влияят на способността ви да анализирате рационално дадена ситуация и да вземате правилни решения.

Не забравяйте

Критичното мислене е умение и за наше щастие можем да го подобрим чрез практика.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Заключения

Характеристики на критично мислещия човек

OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Критично мислене:

1. Основавайте преценките си на доказателства, а не на лични предпочитания
2. Интересува се от идеите на другите хора и е готов да чете и слуша внимателно.
3. Практикува безпристрастност и търси балансиран поглед
4. Практикува сдържаност, като контролира чувствата си, вместо да бъде контролиран от тях.

Заключения

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Критичното мислене е важно умение, което младите хора трябва да развият, за да се развиват успешно в днешния сложен и бързо променящ се свят. Чрез овладяване на елементите на критичното мислене, преодоляване на препятствия и търсене на различни гледни точки младите хора могат да станат по-информирани, независими и ефективни в решаването на проблеми.

Списък с полезни материали

https://globisinsights.com/career-skills/critical-thinking/barriers-to-critical-thinking/
https://ideas.ted.com/critical-thinking-is-a-21st-century-essential-heres-how-to- help-kids-learn-it/

https://criticalthinkeracademy.com/
https://www.criticalthinking.org/
https://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology/c/critical-thinking
https://www.bbc.com/storyworks/future/tech4all/thinking-digitally-thinking-critically

Препратки

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Благодаря ви